

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет

**Міжнародна стратегія
економічного розвитку регіону**

**Международная стратегия
экономического развития региона**

**International Strategy
of Region Economic Development**

Матеріали

VI Міжнародної науково-практичної конференції
(м. Суми, Україна, 17 березня 2016 року)

Суми
Сумський державний університет
2016

ЗВ'ЯЗОК РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ КРАЇНИ ТА ТЕМПІВ ЇЇ РОЗВИТКУ

Троян М.Ю., к.е.н., доц., **Романенко М.Р.**, студент
Сумський державний університет (Україна)

Дослідження впливу ресурсного потенціалу на результати розвитку країни викликає неабиякий інтерес наукової спільноти світу вже давно. Ще в ІХХ сторіччі англійський історик та соціолог Генрі Томас Бокль писав: «Раніше багатими країнами були ті, природа яких була найбільш щедрою; нині ж найбагатші країни ті, в яких людина є найбільш діяльною». І, дійсно, наявність природних ресурсів не робить країну багатою, лише розумний підхід до підйому економіки, зацікавленості держави та застосування інновацій зроблять країну успішною, багатою та розвинутою.

У середині минулого сторіччя в наукових роботах була популярною концепція «ресурсо-орієнтованої економіки», під якою розуміли таку економіку, де базовим фактором зростання було використання будь-яких ресурсів, в тому числі підвищення ефективності економіки повинно було відбуватися за рахунок техніко-технологічного розвитку технологій управління ресурсами, або частка природних ресурсів у ВВП країни повинна складати більше 10%. Подібні економічні системи знаходяться у великій залежності від кон'юнктури зовнішнього ринку.

Найбагатші економіки світу в основному складаються з компаній, що надають послуги, тобто мінімально використовують природні ресурси. Світова середня частка послуг у ВВП складає 63,6% (2015 р.), так у найбільшій економіці світу – США, сектор сервісу складає 79,7% у ВВП, в той час як сільське господарство та промисловість менше, ніж в середньому у світі (1,12% и 19,1%, порівняно із середнім 5,9% та 30,5%). Наступна за обсягом економіка Китаю приблизно збалансована між промисловістю та послугами (хоч сектор послуг зростає більшими темпами) із часткою сільського господарства у 9,1%. В цьому сенсі Китай є дещо аномальною країною по вкладу секторів економіки у ВВП. Останні декілька десятирічь Китай використовує свою конкурентну перевагу і будує свою промислову політику на стимулюванні виробництва в країні. Але по мірі зростання Китай буде переходити на сервіс-економіку, так само відбудеться зниження вкладу сільського господарства та збільшення частки сектора послуг у ВВП Індії.

Яскравим прикладом ресурсонезалежної економіки, що розвивається шаленими темпами є економіка Сінгапуру. Це країна, яка не маючи природних ресурсів, змогла стати однією з найбагатших та найрозвиненіших країн світу. Це унікальна держава, яка з британської воєнної бази перетворилась в епіцентр міжнародної торгівлі та фінансів. Клімат в

Сінгапурі екваторіальний, для якого характерна висока вологість та рясні опади. Країна є острівною державою і омивається водами Південно - Китайського моря. Сінгапур не має природних озер та річок, країні не вистачає прісної води, тож держава її імпортує з Малайзії та Індонезії.

Держава заробляє на тих речах, для яких природні ресурси не потрібні: послуги найбільшого в світі порту щодня очікують сотні гігантських кораблів; офіси найбільших банків світу розташовані тут; створення нових і неймовірних проектів, які не мають аналогів в світі залучають мільйони туристів і забезпечують стрімкий розвиток туризму в країні. Такого колосального успіху країна досягла завдяки першому прем'єр-міністру – Лі Куан Ю, який коли прийшов до влади зрозумів, що аби витягнути країну з плачевної ситуації, він мусить діяти глобально та кардинально жорстко. В країні були введені досконалі перетворення в фінансовій та законодавчій політиці. Була встановлена система високих штрафів, існує смертна кара, жорстко карають корупціонерів та державних зрадників, через це Сінгапур й до сьогодні називають однією з найсуворіших держав світу. Завдяки такій політиці ВВП Сінгапуру на душу населення в 2015 р. за оцінками Світового Банку склав 56284 поточних дол. США (в Україні 3082 дол.). За цим показником Сінгапур впевнено тримає третє місце в світі. Хоча на початку 90-х рр. минулого сторіччя ВВП Сінгапуру та України були порівняні (60 млрд. та 65 млрд. дол. США в ринкових цінах 1993 р. відповідно).

Натомість Україна розташована в набагато сприятливіших кліматичних умовах, славиться родючими ґрунтами, має безліч природних ресурсів: вугілля, залізна руда, сірка, газ, уран, нікель тощо. Ведеться видобуток незначних запасів нафти. Україна багата водними ресурсами, окрім Чорного та Азовського морів є дуже багато річок. Але навіть все вищезазначене не робить її успішною. Зараз Україна – держава з гігантським потенціалом займає перше місце в рейтингу найбідніших країн Європи.

Отже в сучасному світі технологій та сервісу, перенесення успішного розвитку із ресурсо-орієнтованої сфери, сфери видобутку, виробництва та сільського господарства в сферу інформації, знань та інноваційних рішень, Україна на нашу думку не має сподіватися лише на свої природні багатства та сільськогосподарський потенціал. Передумовою стрімкого розвитку в Україні є подолання корупції, вдосконалення законодавчого поля, реформування виробничої сфери, переведення високопродуктивних секторів економіки України на нові технологічні засади, тотальна модернізація соціальних секторів: освіти, медицини, науки. При цьому залишається актуальним виробництво інноваційної продукції, в тому числі сільськогосподарської, співпраця з іншими країнами у сфері експорту виготовленої в країні продукції на міжнародні ринки, будь які види людської діяльності, що відповідають викликам часу.